

I. "Der Brahmane und die Geburt seines Sohnes"

1. रामस्य ग्रामे कश्चिद् ब्राह्मणोऽस्ति । 2. स ग्रामस्य मन्दिरे प्रतिदिनं पूजां करोति । 3. ब्राह्मणः कांचित् (Akk. Sg. von का - चित्) कन्यां पर्यणयत् । 4. तस्याः कन्यायाः सौन्दर्ये ग्रामस्य नरा विस्मयन्ते । 5. किंतु ब्राह्मणस्य भार्यायाश्च दुःखमासीत् । 6. ब्राह्मणो भार्या च शिशुमैच्छताम् । 7. तथापि भार्यायां पुत्रः कन्या वा नाजायत । 8. देवा भक्तेभ्यः पुत्रान् यच्छन्ति । 9. तस्माद्ब्राह्मणस्य जाया देवान् पूजयति । 10. प्रतिदिनं सा देवस्य पूजायै मन्दिरं गच्छति । 11. अनुदिनं संध्यायां देवं वन्दते । 12. प्रतिदिनं भिक्षुभ्यो भिक्षां यच्छति ।

13. एकदा जाया रामस्य गृहमगच्छत् । 14. तत्र सा रामस्य भार्यामभाषत । 15. अद्य यावच्छिशुर्नाजायत । 16. ब्राह्मणे क्षमा नास्ति । 17. रात्रौ दुःखान्निद्रा न भवतीति । 18. ततो रामस्य भार्यावदत् । 19. यदि प्रयागं गच्छथस्तर्हि देवानां प्रसादं लभेथे इति । 20. रात्र्यां ब्राह्मणः शयनशालां प्राविशत् । 21. ततो भार्यावदत् । 22. शिशोर्जननाय यात्रां कुर्वः । 23. तदा पुत्रो वा कन्या वा जायत इति । 24. किं तीर्थं गच्छाव इति ब्राह्मणोऽपृच्छत् । 25. प्रयागे गङ्गा यमुनया संगच्छते । 26. तत्र गच्छाव इति भार्या प्रत्यभाषत ।

27. ततो ब्राह्मणो भार्या च प्रयागमगच्छताम् । 28. प्रयागे गङ्गायास्तीरे साधवो वसन्ति । 29. भूमौ वृक्षाणां छायायां साधवः सीदन्ति । 30. तपस्यायै मुनयो भानोरातप एकेन पादेन तिष्ठन्ति । 31. ब्राह्मणो धर्मशालामन्वेष्यत् । 32. गङ्गायाः समीपे धर्मशाला वर्तन्ते । 33. तत्र ब्राह्मणो भार्या चागच्छताम् । 34. ततो ब्राह्मणो भार्याया सह गङ्गामगच्छत् । 35. तत्र तौ स्नानं कुरुतः स्म ।

36. गङ्गामगाहेतां भालां च जलेऽक्षिपताम् । 37. पश्चाद्ब्राह्मणो भार्यया सह मन्दिरमगच्छत् । 38. तत्र ब्राह्मणो भार्यामपृच्छत् । 39. प्रिये! देवतायै किं यच्छसीति । 40. सुवर्णं यच्छामीति भार्या प्रत्यवदत् । 41. ततो ब्राह्मणो भार्या च ग्रामं प्रत्यगच्छताम् ।

42. तत्र नवमाद् मासाद् भार्यायां पुत्रोऽजायत । 43. ब्राह्मणोऽतुष्यत् ॥

10.2. Der Brahmane und die Geburt seines Sohnes

1. rāmasya grāme kaścīd brāhmaṇo 'sti |
Im Dorf Ramas lebt (irgend)ein Brahmane.
2. sa grāmasya mandire pratidinaṃ pūjāṃ karoti |
Jeden Tag bringt er im Dorftempel seine Puja dar.
3. brāhmaṇaḥ kāmicit kanyāṃ paryāṇayat |
Der Brahmane heiratete (irgend)ein Mädchen.
4. tasyāḥ kanyāyāḥ saundarye grāmasya narā vismayante |
Die Männer des Dorfes bewundern die Schönheit dieses Mädchens.
5. kiṃtu brāhmaṇasya bhāryāyāś ca duḥkhāṃ asīt |
Aber der Brahmane und seine Frau hatten eine Sorge.
6. brāhmaṇo bhāryā ca śiśum aicchatām |
Der Brahmane und seine Frau wünschten sich ein Kind.
7. tathāpi bhāryāyāṃ putraḥ kanyā vā nājāyata |
Trotzdem wurde der Ehefrau weder ein Sohn noch eine Tochter geboren.
8. devā bhaktebhyaḥ putrān yaccanti |
Die Götter schenken den ihnen in Liebe und Vertrauen Hingegebenen Söhne.
9. tasmād brāhmaṇasya jāyā devān pūjayati |
Deshalb verehrt die Gattin des Brahmanen die Götter.
10. pratidinaṃ sāvā devasya pūjāyai mandiraṃ gacchati |
Täglich geht sie zum Tempel, um Gott zu verehren.
11. anudinaṃ saṃdhyāyāṃ devaṃ vandate |
Tag für Tag preist sie Gott in der Morgen- und Abenddämmerung.
12. pratidinaṃ bhukṣubhyo bhikṣāṃ yacchati |
Täglich gibt sie Bettlern Almosen.

13. ekadā jāyā rāmasya gṛham agacchat |
Eines Tages ging die Gattin zu Ramas Haus.
14. tatra sā rāmasya bhāryām abhāṣata |
Dort sprach sie zu Ramas Frau:
15. adya yāvac chiśur nājāyata |
«Bis heute ist (mir) kein Kind geboren worden.
16. brāhmaṇe kṣamā nāsti |
Der Brahmane (mein Mann) hat keine Geduld (mehr).
17. rātrau duḥkhān nidrā na bhavatīti |
Nachts gibt es (finden wir) vor Kummer keinen Schlaf.»
18. tato rāmasya bhāryāvadat |
Darauf sagte Ramas Frau:
19. yadi prayāgaṃ gacchathas tarhi devānāṃ prasādaṃ labhethe iti |
«Wenn ihr zwei nach Prayaga (Allahabad) geht, dann erlangt ihr die Gnade der Götter.»
20. rātryāṃ brāhmaṇaḥ śayanaśālāṃ prāviśat |
In der (folgenden) Nacht betrat der Brahmane den Schlafraum.
21. tato bhāryāvadat |
Darauf sagte seine Frau:
22. śiśor jananāya yātrāṃ kurvaḥ |
«Wir zwei machen eine Wallfahrt, um ein Kind zu bekommen.
23. tadā putro vā kanyā vā jāyata iti |
Dann wird (uns) entweder ein Sohn oder eine Tochter geboren.»
24. kiṃ tīrthaṃ gacchāva iti brāhmaṇo 'pṛcchat |
«Zu welchem Wallfahrtsort gehen wir zwei?» fragte der Brahmane.
25. prayāge gaṅgā yamunayā saṃgacchate |
«In Prayaga fließt die Ganga mit der Yamuna zusammen.

26. tatra gacchāva iti bhāryā pratyabhāṣata |
Dorthin gehen wir zwei», antwortete die Ehefrau.
27. tato brāhmaṇo bhāryā ca prayāgam agacchatām |
Darauf gingen der Brahmane und seine Frau nach Prayaga.
28. prayāge gaṅgāyās tīre sādhaso vasanti |
In Prayaga wohnen Sadhus am Ufer der Ganga.
29. bhūmau vṛkṣāṇām chāyāyām sādhasaḥ sīdanti |
Sadhus sitzen am Boden im Schatten der Bäume.
30. tapasyāyai munayo bhānor ātapa ekena pādena tiṣṭhanti |
Munis stehen zwecks Askese in der Glut der Sonne auf einem Bein (Fuss).
31. brāhmaṇo dharmasālām anvaiṣyat |
Der Brahmane suchte eine Pilgerherberge.
32. gaṅgāyāḥ samīpe dharmasālā vartante |
In der Nähe der Ganga befinden sich Pilgerherbergen.
33. tatra brāhmaṇo bhāryā cāgacchatām |
Dorthin gingen der Brahmane und seine Frau.
34. tato brāhmaṇo bhāryayā saha gaṅgām agacchat
Darauf ging der Brahmane zusammen mit seiner Frau zur Ganga.
35. tatra tau snānaṃ kurutaḥ sma |
Dort nahmen die beiden ein Bad.
36. gaṅgām agāhetām mālām ca jale 'kṣipatām |
Sie tauchten in die Ganga ein und warfen eine Girlande ins Wasser.
37. paścād brāhmaṇo bhāryayā saha mandīram agacchat |
Danach ging der Brahmane mit seiner Frau in einen Tempel.
38. tatra brāhmaṇo bhāryām apr̥cchat |
Darauf fragte der Brahmane seine Frau:

39. priye | devatāyai kiṃ yacchasīti |
«Liebste! Was bringst du der Gottheit dar?»
40. suvarṇaṃ yacchāmīti bhāryā pratyavadat |
«Ich schenke (ihr) Gold», antwortete die Gattin.
41. tato brāhmaṇo bhāryā ca grāmaṃ pratyagacchatām |
Darauf kehrten der Brahmane und seine Frau ins Dorf zurück.
42. tatra navamād māsād bhāryāyāṃ putro 'jāyata |
Dort wurde der Gattin nach neun Monaten ein Sohn geboren.
43. brāhmaṇo 'tuṣyat ||
Der Brahmane freute sich.

Hilfestellungen zu 10.2. «Der Brahmane und die Geburt seines Sohnes»

1. kaścīd: Nom. Sg. m. des Indefinitpronomens «kimcid». Das Fragepronomen «kim» wird mit «cit/cid» zum unbestimmten bzw. Indefinit-Pronomen «irgendein» → L 7.7
brāhmaṇo'sti: aufgelöst brāhmaṇo asti
3. kāṃcit: Akk. Sg. f. des obigen Indefinitpronomens
paryanayat: 3. Pers. Sg. Impf. von √pari-ñī (1. Par.) → L 9.4, Pkt. 4
4. tasyāḥ: Gen. Sg. f. des Demonstrativpronomens «tad»
vismayante: √vismi (1. Ātm.), verlangt den Lokativ
5. asīt: √as (2. Par.) mit Genitiv bedeutet «haben» → L 10.5
6. aicchatām: 3. Pers. Dual Impf. von √iṣ (6. Par.)
7. nājāyata = na ajāyata = 3. Pers. Sg. Impf. √jan (4. Ātm.)
11. saṃdhyāyām: Lokativ Sg. f. für eine Zeitangabe
14. bhāryām abhāṣata: das Verb √bhāṣ (1. Ātm.) verlangt den Akkusativ
15. yāvac chiśur nājāyata = yāvat śiśur na ajāyata (Sandhis 43 und 9)
17. duḥkhān nidrā = duḥkhāt nidrā, nach Sandhi-Regel 45
19. gacchathas tarhi: zuerst eine Verb dualform, Sandhi-Regel 7, dann der 2. Teil von yadi ... tarhi
prasādam: ist falsch geschrieben, müsste richtig «prāsādam» heissen
labhethe iti: hier kein Sandhi gemäss Regel 30
20. rātryām: Lok. Sg. f., Zeitangabe, eine von zwei Formen, die andere ist «rātrau»
22. kurvaḥ: 1. Pers. Dual Präsens von √kr (8. Par.) (→ L 8.4)
23. jāyata iti: nach Sandhi 26
24. gacchāva iti: 1. Pers. Dual Präsens mit Sandhi 3
brāhmaṇo'pṛcchat: = brāhmaṇo apṛcchat (√pṛach 6. Par.) mit Sandhi-Regel 2
28. gaṅgāyās tīre: mit Sandhi 7
sādhavo: Nom. Pl. von «sādhu» mit Sandhi-Regel 1
30. bhānor ātapa: Sandhi von «bhānu» und «ātapa» nach Sandhi 9
31. dharmasālām anvaiṣyat: das Verb heisst √anviṣ (4. Par.) Vorsilbe anu + a + √iṣ (6. Par.) (→ L 9.4.3)
33. cāgacchatām: «ca agacchatām», Verb: 3. Pers. Dual Impf.
35. tau: Nom. Dual des Demonstrativpronomens «tad»
kurutaḥ: → L 8.4
36. gaṅgām agāhetām: Verb von √gah (1. Ātm.) 3. Pers. Dual Impf.
37. paścād brāhmaṇo = paścāt brāhmaṇo
42. putro'jāyata = putro ajāyata
navamād māsād = Der Ablativ bezeichnet hier die abgelaufene Frist, also hier eigentlich: «nach dem neunten Monat».